

Raadsvoorstel
Openbare Raadsvergadering

Datum

30 juni 2015

Agendapunt

Onderwerp

Portefeuillehouder(s) Participatietraject Ôs dörp
wethouder J.M.M. van den Beuken

Inhoudelijk voorstel

Uitvoeringsplan Ôs dörp: aanpak

1. Inhoudelijk voorstel

a. Voorstel

Dit voorstel genaamd "Ons dorp/Ôs dörp" heeft betrekking op een integrale aanpak voor de maatschappelijke voorzieningen en richt zich op een herschikking en concentratie van zowel de voorzieningen als ook het (multifunctioneel) gebruik van de accommodaties, de toekomstige ondersteuning van maatschappelijke activiteiten en voorzieningen en het saneren van het gemeentelijk (maatschappelijk) vastgoed. Het gaat daarbij om een omvangrijke en complexe aanpak die meerdere jaren in beslag gaat nemen, die een duurzame oplossing biedt en zich derhalve richt op de lange termijn.

b. Doel en resultaten:

1. Inhoudelijk: accent op participatie en zelfsturing door bewoners en gebruikers van accommodaties en gemeenschapsvoorzieningen (strategische visie 2020, alternatief 2 koersnotitie accommodaties).
2. Demografisch: anticiperen op de veranderende bevolkingssamenstelling en de veranderende behoeften van inwoners/gebruikers aan voorzieningen voor sport, kunst, educatie, cultuur, ontspanning etc. (transitieatlas Midden-Limburg, 2014 en verdieping transitieatlas gemeente Leudal, 2015).
3. Financieel: financieel evenwicht door het op orde brengen en houden van de gemeentelijke uitgaven ten behoeve van de instandhouding van voorzieningen, gemeenschapsactiviteiten en (eigen) vastgoed.
4. Het in stand houden van de kwaliteit van de woon-, leef- en werkomgeving zo veel mogelijk aansluitend op de wensen én initiatieven van de bewoners, bedrijven en bezoekers.

Het bestaande aanbod van voorzieningen sluit niet meer aan bij de veranderende omstandigheden en behoeften in de Leudalse gemeenschappen. Een van de gevolgen is de achteruitgang van de bezettingsgraad waardoor een gezonde exploitatie vaak niet meer mogelijk is en de kwaliteit onder druk komt te staan. Ook de gemeentelijke financiële betrokkenheid staat onder druk door de stijgende kosten en het dalende (maatschappelijke) rendement.

Met het participatietraject "Ôs Dörp" sluiten we aan op de locale/dorpsinitiatieven/werkgroepen die op het terrein van bv accommodaties en onderhoud van de omgeving in bijna ieder dorp actief zijn.

c. Gemeenschappelijk belang

Het overkoepelend doel is, vraag en aanbod nu én in de naaste toekomst effectiever en efficiënter bij elkaar te brengen en daarmee de gemeentelijke en maatschappelijke kosten te beperken. Dit doel vergt een investering in de toekomst van zowel de gemeente als van de gemeenschappen.

Enerzijds zijn dat (gemeentelijke) investeringen die gepaard gaan met de aanpassingen in de voorzieningenstructuur gericht op concentratie, herschikking van activiteiten en kwaliteitsverbeteringen. Anderzijds moet de noodzakelijke bewustwording en het bijbehorende veranderingsproces bij de verenigingen en organisaties gestimuleerd en ondersteund worden. Ook moet door de gemeentelijke organisatie zelf "geïnvesteerd" worden in deze nieuwe manier werken waarbij we een andere rol dienen aan te nemen; de participerende overheid.

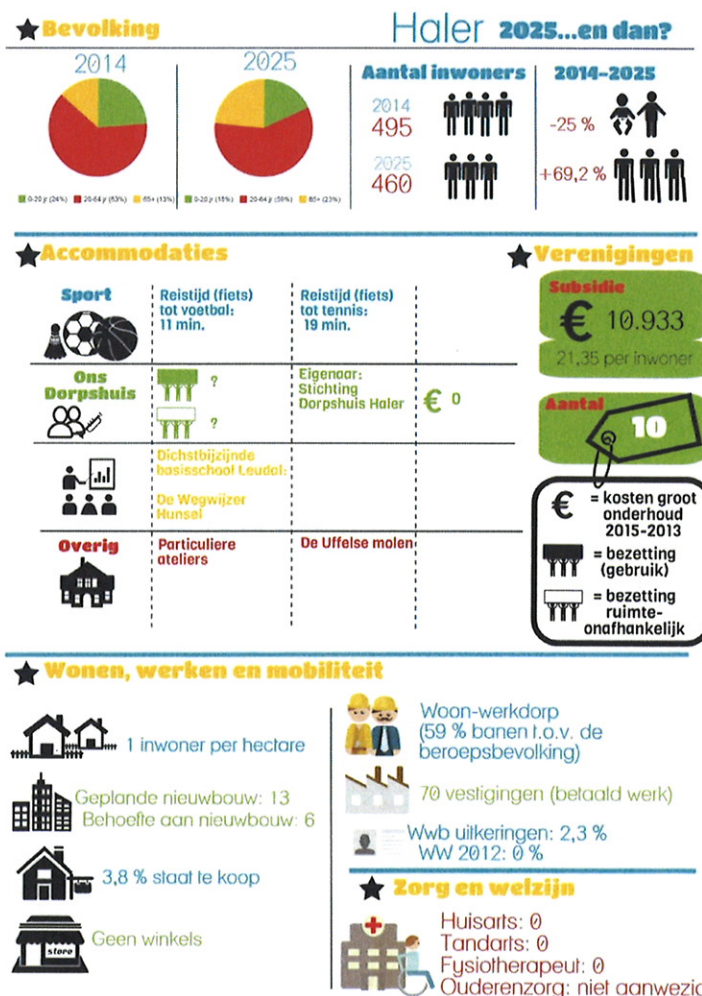
Om de gestelde doelen te realiseren binnen de noodzakelijke termijnen is een nauwe samenwerking met alle betrokkenen noodzakelijk. Op de eerste plaats zijn dat de gebruikers van sport-, en maatschappelijke en gemeenschapsaccommodaties. Daarnaast zijn dat de respectievelijke dorpsgemeenschappen en maatschappelijke organisaties. Mèt hen - en deels ook door hen - zullen de veranderingen vorm moet krijgen, willen we gezamenlijk de vitaliteit van de dorpsgemeenschappen in stand houden. Het vraagt bewustwording van ons allen, en erkenning van het gemeenschappelijke belang om samen te werken en krachten te bundelen.

d. Het traject

Doel van het participatietraject "Ôs Dörp" zijn de veranderingen als gevolg van onder andere de wijzigingen in de bevolkingssamenstelling binnen de 16 dorpen van Leudal actief tegemoet te treden. Het in te zetten traject moet het zogenaamde dorps-DNA, de essenties van het dorp, bloot leggen en kansen pakken die de dorpen ook in de toekomst vitaal zullen houden, waarbij samenwerking noodzakelijk is. Door krachten te bundelen, zowel binnen dorpen als over de dorps- en gemeentegrenzen heen kan de vitaliteit behouden blijven ook bij een afnemende gemeentelijke financiële betrokkenheid.

In september, oktober en november (week 36 t/m 47) worden gesprekken gehouden met de 16 dorpen van Leudal (de planning is te vinden in bijlage 3: "Rooster indeling gesprekken Ôs dörp"). De bijeenkomsten hebben een open karakter; wie wil, kan aanhaken. Dus het gaat zowel om inwoners, verenigingen, dorpsoverleggen/dorpsraden, ondernemers, bedrijven en maatschappelijke organisaties, als om raads- en commissieleden. Kortom iedereen die zich betrokken voelt bij de betreffende gemeenschap. Naar deze doelgroepen wordt op verschillende manieren gecommuniceerd over de data.

Op de avonden we geven per dorp een toelichting op de kenmerken en (toekomstige) ontwikkeling van het dorp en de aanwezige voorzieningen. Dat doen we onder andere met behulp van infographics waarin de meest kenmerkende informatie

herkenbaar in beeld is gebracht (zie voorbeeld Haler hiernaast). Ook de (raads)beleidskaders worden toegelicht. Aangesloten wordt bij de reeds lopende activiteiten en initiatieven in de dorpen, zoals van de dorpsraden, verenigingen etc..

Samen met de bewoners en organisaties worden de sterke punten, bestaande activiteiten en inzet van het dorp nu en in de naaste toekomst benoemd. In een aantal werkgroepen (accommodaties, woon- en leefomgeving, verenigingsactiviteiten ed.) worden ideeën en initiatieven besproken en samen vastgelegd. Afsproken wordt dat binnen afzienbare tijd (2 á 4 weken) een tweede bijeenkomst met de inbrengers van ideeën en initiatieven wordt belegd waarin deze verder worden uitgewerkt en getoetst op haalbaarheid en draagvlak. Zij hebben daarvoor een vast contactpersoon bij de gemeente in de vorm van gebiedsregisseurs. De ideeën en initiatieven met de meeste kans van slagen en het beste maatschappelijk effect worden als business-case uitgewerkt en waar nodig gefaciliteerd door de gemeente, zie hiertoe paragraaf 2: Ondersteuning participatietraject (de kost gaat voor de Baat).

e. Processtappen

I. Stap 1 A. Verwachtingen management en commitment: Urgentie duiden, beelden delen over eerder genoemde ontwikkelingen en heldere kaders (inhoudelijk, demografisch en financieel). De kaders zijn te raadplegen in bijlage 2 "Verdieping transitieatlas gemeente Leudal". Beelden delen over de 'scope', daarmee bedoelen we wat de gemeente verstaat onder een vitaal dorp (zie figuur). Uiteindelijk moet voor iedereen duidelijk wat de 'speelruimte' is.

II. Stap 1.B Belangen per dorp en de belangen van de gemeente op tafel. Focus op gezamenlijke belangen, tussen gemeente en dorp, maar vooral ook binnen de dorpen en mogelijk zelf over dorps/gemeentegrenzen heen. Het toekomstbeeld scherp stellen en de bereidheid tot verandering samen erkennen én vastleggen, met inwoners en betrokken maatschappelijke partners.

III. Stap 2A: Wat te doen - Initiatieven/businesscases verzamelen: Er zal een kwaliteitsdiscussie over de toekomst van het dorp moeten plaatsvinden. Dorpen kunnen hier 'hun' bestaande dorpsontwikkelingsvisie of -plan, als basis voor nemen (dit zal dan tegen het licht moeten worden gehouden rekening houdend met de gestelde kaders). Het lijkt ook logisch om zoveel mogelijk aan te sluiten op de reeds in gang gezette initiatieven, denk bijvoorbeeld aan het initiatief Park Leudal Oost of de samenwerkende voetbalverenigingen in Kelpen-Oler, Grathem, Hunsel. Op basis van het eigen dorps-DNA zal worden gewerkt aan een pakket maatregelen/initiatieven, die de specifieke vitaliteit van het dorp ook in de toekomst waarborgen. Vervolgens zullen overleggen worden gevoerd met indieners/initiatiefnemers, hier zullen onder andere de gebiedsregisseurs een belangrijke rol in vervullen.

Vervolgens zal deze informatie (per dorp, cluster van dorpen, of per thema) worden gedeeld met de eerder betrokkenen, zodoende kan er mogelijk nog aanvullende synergie worden behaald.

IV. Stap 3: Afspraken over plannen en samenwerking:

Samen wordt bekeken en besloten welke uitvoeringsgerichte plannen worden aangepakt, hoe, door wie (verantwoordelijk) en met welke partners. Veranderingen en maatregelen komen tot stand binnen de raadsbeleidskaders en in samenwerking met maatschappelijke organisaties, (zorg)instanties, onderwijs, ondernemers/bedrijfsleven en woningcorporaties. Deze initiatieven kunnen in aanmerking komen voor financiële gemeentelijke ondersteuning, hiervoor wordt verwezen naar de paragraaf Budget Ôs dörp, onderdeel "Initiatieven uit de gemeenschap".

De drie stappen worden zo veel mogelijk door en met de dorpsgemeenschap georganiseerd en doorlopen.

Betrokkenheid raads- en commissieleden

Raads- en commissieleden zijn als volksvertegenwoordiger aanwezig op de bijeenkomsten. Daarbij kan men kennis nemen van de problematiek en mogelijke kansen en oplossingsrichtingen. Ook kunnen zij een (actieve) bijdrage leveren aan de discussies. Onderlinge discussies en meningsverschillen zijn natuurlijk niet aan de orde, daarvoor zal in de raads- en commissiebijeenkomsten nog voldoende ruimte zijn. Belangrijk is dat men in de dorpen zelf tot oplossingen komt en de gemeente waar mogelijk de aanpak ondersteunt. Uiteindelijk bepaalt de raad de kaders waarbinnen naar de oplossingen wordt gezocht en de mate waarin de gemeente hierin faciliterend optreedt.

f. Synergie; redenerend vanuit de dorpen (leefwereld)

Geen onderwerp hoeft binnen het traject Ôs dörp onbesproken te blijven. Het gaat over onderwijs, zorg, wonen, voorzieningen, sport, sociale contacten, cultuur en ook over de omgevingskwaliteit, veiligheid, werk en bereikbaarheid. Dit soort zaken hangen sterk met elkaar samen en moeten in onderling verband worden besproken.

Er vindt een bundeling plaats van uitvoeringstrajecten die, uitgaande van programma 1 van de begroting, verband houden met de programma's 2 en 3. Onder ander de gebiedsregisseurs spelen hierin een belangrijke rol. Bundeling van deze trajecten die allemaal gericht zijn op de voorzieningen en kwaliteiten van de leefbaarheid en de openbare ruimte in de kernen heeft als voordeel dat zaken met elkaar in verband worden gebracht en er een samenhangend pakket aan maatregelen tot stand kan komen. Ook is er de mogelijkheid tot uitruil van kwaliteiten tussen dorpen, waarbij niet meer per onderdeel het maximaal haalbare de norm is maar een evenwichtige verdeling van voorzieningen en kwaliteiten.

Het traject Ôs dörp zal consequenties hebben voor ander gemeentelijk beleid, denk bijvoorbeeld aan horeca-beleid, bestemmingsplannen, sociale zorgtaken. Vooraf zijn deze consequenties nog niet aan te geven, omdat dit afhankelijk is van de initiatieven die ontplooid gaan worden. Het traject zal van zowel de dorpen als van de gemeente een open-vizier en creativiteit vragen om samen tot duurzame oplossingen te komen.

Daarnaast moet tijdens de gesprekken mét en in de dorpen duidelijk zijn welke inzet (financieel en capaciteit) en ondersteuning de gemeentelijke overheid kan en wil geven aan het toekomstperspectief van de dorpen. Hiermee wordt ook duidelijk welke inzet noodzakelijk is vanuit de dorpsgemeenschap, maatschappelijke partners en eventueel het bedrijfsleven.

g. Samenwerking op macro-niveau

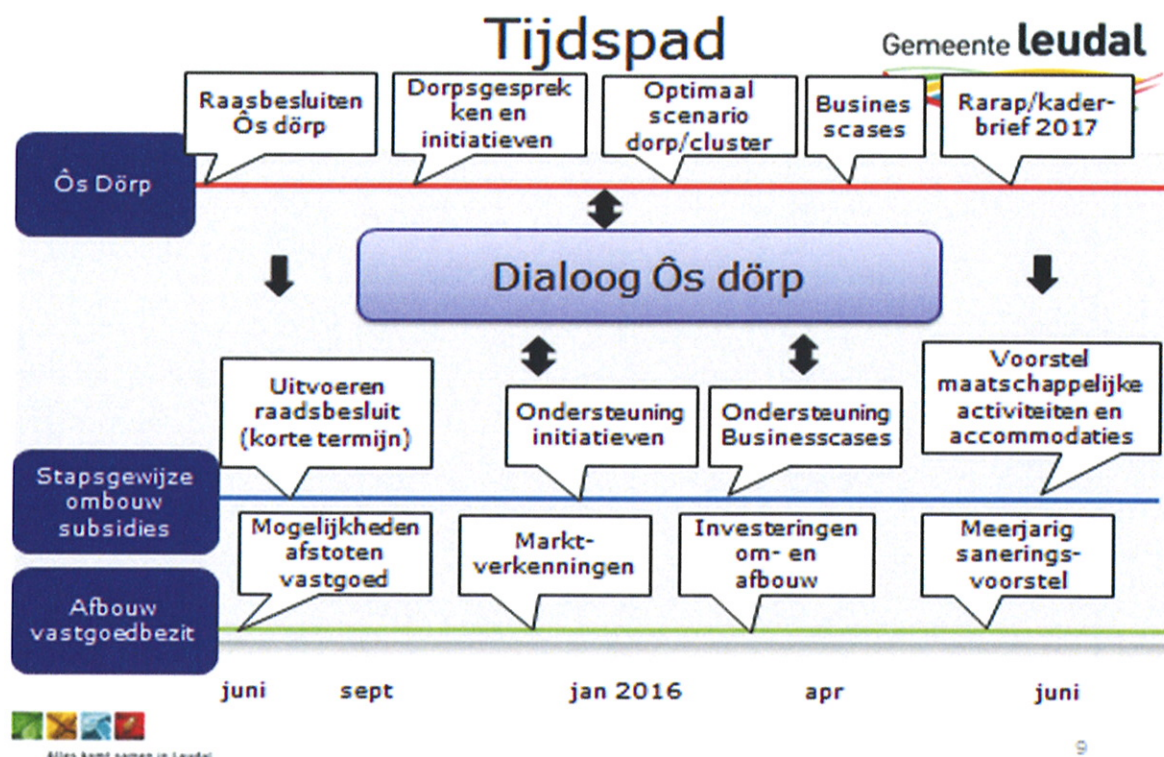
Voorafgaand en gelijktijdig met Ôs Dörp zal ook de dialoog worden gevoerd met de bij Leudal betrokken maatschappelijke partners en bedrijfsleven. Denk daarbij aan zorg en welzijn,

onderwijs, ondernemersplatform, woningcorporaties en recreatie/toerisme, maar bijvoorbeeld ook de Vereniging kleinen kernen (VKKL), Huis voor de Sport etc.

Ook hier wordt de erkenning van gezamenlijke belangen benadrukt en de bijdrage die iedere organisatie hier aan kan leveren, met als hoofddoel het behouden van vitaliteit van de dorpen een aansluiten bij de lokale situatie.

Daarnaast is er overleg met de buurgemeenten en de provincie (zie Transitieatlas Midden-Limburg). Ook deze gemeenten zijn gestart met een heroverweging en herwaardering van maatschappelijke voorzieningen in de dorpen. Een gezamenlijk aanpak ligt dan ook voor de hand.

h. Planning en evaluatie

Verantwoording van de (tussen) resultaten en de stand van zaken wordt gerapporteerd via de reguliere P&C-cyclus. Een eerste stand van zaken zal begin april 2016 worden gerapporteerd via de 1^e Rarap 2016. In juni 2016 volgt een overzicht van de tot dan toe ingediende initiatieven/business cases. Hierop kunnen in de kaderbrief 2017 eventuele noodzakelijke bijstellingen en besluiten worden genomen. Raads- en commissieleden nemen als volksvertegenwoordiger deel aan de het participatietraject.

2. Ondersteuning participatietraject (de kost gaat voor de Baat uit)

a. Invloed meerjarenbegroting 2015-2018

Bij de vaststelling van de meerjarenbegroting 2015-2018 heeft de raad aangegeven dat in de komende jaren belangrijke veranderingen moeten plaatsvinden ten aanzien van de exploitatie, financiering en het gebruik van de gemeenschapsvoorzieningen. Dit geldt voor alle soorten gemeentelijke voorzieningen op het gebied van sport, accommodaties, bibliotheken en andere (verenigings)accommodaties. Voor een meer samenhangende aanpak is ook een herziening

van de bijdrage- en subsidieregelingen nodig en wordt het gemeentelijk vastgoed (bezit en onderhoud) gesaneerd. De raad heeft hier voor de gemeenschapsaccommodaties en subsidies resultaatverplichtingen aan gehecht in de vorm van financiële taakstellingen, termijnen en uitgangspunten (zie bijlage 1: Kaders gemeente).

Ook heeft de raad tijdens de begrotingsbehandeling d.d. 4 november 2014 bij motie het college opgeroepen om te onderzoeken of het leefbaarheidsfonds kan worden geëvalueerd en uitgebreid met 6 doelstellingen met betrekking tot het verhogen van de kwaliteit van het verenigingsleven.

Dit voorliggende B&W-voorstel, inclusief raadsvoorstel, richt zich naast de inrichting van het participatietraject "Ôs dörp" ook op het (pro)actief ondersteunen, stimuleren en genereren van het veranderingsproces in de Leudalse gemeenschap. In de begroting 2015-2018 heeft de gemeente haar kaders aangegeven waar binnen het veranderingsproces kan plaatsvinden. Ook heeft de raad bij motie uitgesproken bereid te zijn om dat veranderingsproces te ondersteunen.

b. Budget Ôs dörp en Leefbaarheidsfonds

Voorgesteld wordt om in samenhang met het bestaande leefbaarheidsfonds een budget voor "Ôs dörp" (vorm van een stelpost/bestemmingsreserve) van € 0,5 miljoen tot 2018 op te nemen. Met deze middelen wordt het veranderingsproces tot 2018 ondersteund. In 2018 en daarna wordt zowel de huidige subsidieverordening, de bijdragenregeling gemeenschapshuizen en het budget "Ôs dörp" vervangen door een nieuwe permanente systematiek van (financiële) bijdragen en ondersteuning door de gemeente aan maatschappelijke activiteiten en voorzieningen (zie ook paragraaf "Vooruitblik op toekomstige ondersteuning en facilitering").

Het budget voor "Ôs dörp" richt zich op het ondersteunen door de gemeente van het veranderingsproces in de Leudalse gemeenschap vanaf medio 2015 tot 2018. Investeringsen worden niet door deze middelen gedekt. Voorgesteld wordt om deze investeringen zoals aangegeven in de geactualiseerde bijlage 1: "Kaders gemeente" te dekken uit de reserve boekwinst Essent.

Dekking van ondersteuningstrajecten en activiteiten wordt via het budget voor "Ôs Dörp" op meerdere terreinen ingezet:

1. **Initiatieven uit de gemeenschap** gericht op het verbeteren van het aanbod aan gemeenschapsactiviteiten en voorzieningen met als uitgangspunten: versterken van zelfsturing door alle betrokkenen, verhogen van de kwaliteit van het aanbod en het tot stand brengen van financiële onafhankelijkheid.

De initiatieven worden getoetst aan kwaliteit – bereikbaarheid – financiën. Criteria zijn met name gebaseerd op de uitgangspunten die de raad heeft vastgesteld bij de begrotingsbehandeling, zoals bundeling van activiteiten en accommodaties op basis van kwaliteit en functionaliteit, verhoging van de bezettingsgraad tot boven 50%, verzelfstandiging van accommodaties, de exploitatie en het onderhoud. Bij de toetsing van de initiatieven uit de gemeenschap baseren we ons op de aanpak gehanteerd in het rapport "Verdieping Transitieatlas gemeente Leudal, Hoofdstuk 2: Verantwoording, zie bijlage 2 "Verdieping transitieatlas Leudal".

2. **Initiatieven door de gemeente** gericht op het veranderingsproces en het realiseren van de begrotingstaakstellingen. Door de gemeente wordt proactief gewerkt aan de gewenste bundeling, kwaliteitsverbeteringen en een efficiënter gebruik van de accommodatie en activiteiten:

1. Onderzoek en analyse van de meest effectieve en efficiënte herschikking en inrichting van het aanbod aan accommodaties en gemeenschapsactiviteiten (gestart is een verdiepingsslag voor Leudal van de transitieatlas Midden-Limburg).

2. Herinrichting van het subsidie- en financieringssysteem geënt op het ondersteunen van activiteiten met een maatschappelijk rendement.
3. Ondersteuning van gemeenschapsvoorzieningen en accommodaties bij noodzakelijke aanpassingen, verhuizing en bundeling van activiteiten.
4. Inrichting van een actieve vastgoedmarketing om niet meer noodzakelijk vastgoed te saneren, over te dragen of te verkopen.
3. **Doelstellingen van het Leefbaarheidsfonds** gericht op het ondersteunen van "het zijn", de huisvesting en de activiteiten van particuliere initiatieven, verenigingen, stichtingen ed.. Centraal staat het versterken en in stand houden van de kracht en de vaardigheden binnen de verenigingen, vrijwilligers en beheerders door verruiming van de besteding van het leefbaarheidsfonds voor onder andere:
 1. overleg tussen verenigingen, gemeente, dorpsraden en samenleving
 2. (besprekingen tot) fusies en samenwerkingsverbanden tussen verenigingen
 3. delen van 'best practices' binnen en buiten de gemeente
 4. organiseren van workshops en trainingen over hoe meer eigen inkomsten te genereren.
 5. initiatieven wat betreft artistieke, bestuurlijke en educatieve innovatie binnen verenigingen.
 6. het faciliteren van een onder meer een sportfederatie of een cultuurkoepel, naast de al bestaande muziekfederatie.

De verruiming van de toepassingsmogelijkheden van het leefbaarheidsfonds wordt opgenomen in de bestaande verordening.

C. Procedure

1. Initiatieven uit de gemeenschap

Door (samenwerkende) maatschappelijke organisaties (particulieren, verenigingen, stichtingen, dorpsraden) kunnen voorstellen en plannen worden ingediend en besproken met de gemeente (ambtelijk/portefeuillehouder). De voorstellen worden afgestemd op de strategische visie 2020, de door de raad aangegeven uitgangspunten voor het accommodatie-, subsidie- en vastgoedbeleid en hun bijdrage aan het gewenste veranderingsproces. Uit de gesprekken kunnen afspraken volgen voor aanpassingen, verbeteringen en ondersteuning.

Naast een inhoudelijke afstemming worden de (veranderings)kosten en mogelijke investeringen gezamenlijk bepaald. Uitgangspunt is een onderlinge verdeling van de veranderingskosten, waarbij de initiatiefnemers minimaal 50% zelf financieren.

De bijdrage wordt beschikbaar gesteld in de vorm van een bijdrage ten behoeve van bijzondere incidentele projecten of activiteiten die niet behoren tot de reguliere bezigheden van de aanvrager en waarvoor het college slechts voor een van tevoren bepaalde tijd van maximaal vier jaar subsidie wil verstrekken. Voor de reguliere activiteiten blijft voorlopig de huidige subsidieregeling nog van kracht.

Deze incidentele bijdrage komt voort uit het budget voor "Ôs dörp" onder een aantal nader overeen te komen randvoorwaarden. Het is nu niet opportuun om vooraf een aantal vaststaande voorwaarden te formuleren. Iedere situatie en iedere aanvraag is verschillend en moet worden beoordeeld op de specifieke kansen die het voorstel biedt.

Toekenning vindt mede plaats op basis van de door de raad vastgestelde ombuigingen in de begroting 2015-2018. Ook is een eigen bijdrage en inzet in de proceskosten een voorwaarde. Een besluit voor toekenning van een bijdrage uit budget voor "Ôs dörp" wordt door het college genomen. Verder worden de relevante raadscommissies periodiek in kennis gesteld van het besluit en de overwegingen. Een besluit voor toekenning van een bijdrage valt onder de Algemene Wet Bestuursrecht.

2. Initiatieven door de gemeente

Initiatieven van de gemeente om het veranderingsproces te stimuleren en de begrotingstaakstellingen te realiseren kunnen ook gebruik maken van de middelen van budget voor "Ôs dörp". Het gaat daarbij om nader onderzoek, analyse en selectie van maatregelen die concreet bijdragen aan het veranderingsproces en de realisering van de begrotingstaakstellingen. Ook wordt door de gemeente proactief gewerkt aan vernieuwing en verandering in gebieden/dorpen en voorzieningen waar (nog) onvoldoende initiatieven zijn uit de Leudalse gemeenschap. Hiertoe worden voorstellen uitgewerkt en met alle betrokkenen overlegd hoe de noodzakelijke veranderingen in de praktijk worden gebracht (dialogo Ôs Dörp). Aanvragen worden ook hier beoordeeld en toegekend door het college en periodiek ter kennis gebracht aan de relevante raadscommissies.

3. Het (verbrede) leefbaarheidsfonds

De kwaliteitsverbetering en verbetering van de onderlinge samenwerking wordt ondersteund door een verbreding van de doelstelling van het leefbaarheidsfonds. Aanvragen worden beoordeeld aan de hand van de bestaande voorwaarden en procedure. Voorlopig wordt uitgegaan van de huidige omvang van het leefbaarheidsfonds zijnde 100.000,- euro/jaar voor de jaren 2015-2016. Als er extra middelen nodig zijn als gevolg van de verbreding van het leefbaarheidsfonds kan gebruik worden gemaakt van het budget voor "Ôs dörp".

Jaarlijks wordt door het college de voortgang van het veranderingsproces en de realisatie van de begrotingstaakstelling aan de raad gerapporteerd. Hierbij wordt aangesloten op de reguliere P&C-cyclus.

3. Vooruitblik

a. Toekomstige ondersteuning en facilitering

Het participatietraject Ôs dörp heeft een looptijd van 2,5 jaar, tot 2018. In die periode wordt in intensieve samenwerking met de dorpsgemeenschappen gewerkt aan een vernieuwde, duurzame en vooral bij de gemeenschap passende inrichting van de maatschappelijke activiteiten en voorzieningen. In die periode worden ook met behulp van het budget Ôs dörp en het (verbrede) leefbaarheidsfonds de betrokken in staat gesteld om de ombuigingen daadwerkelijk te realiseren (de kosten gaan voor de baat).

Gelijktijdig en in samenhang met de vernieuwing van activiteiten op het gebied van cultuur, sport, recreatie, veiligheid etc. met de daarbij horende voorzieningen wordt tevens de (financiële en personele) betrokkenheid van de gemeente hervormd. Het huidige subsidiesysteem op algemene gronden en criteria komt onvoldoende tegemoet aan de wens om juist activiteiten te ondersteunen die aansluiten op de vitaliteit en kwaliteit in de (dorps)gemeenschap. Ook de financiële ondersteuning en ook het eigendom van vastgoed en voorzieningen door de gemeente geeft te weinig ruimte voor eigen inzet en deelname van de gebruikers en de (dorps)gemeenschap.

Anderzijds is de gemeente betrokken en (mede)verantwoordelijk bij het behoud en verbeteren van de vitaliteit van de gemeente, de dorpen en haar inwoners. Ook in de toekomst zal de gemeente de gemeenschap blijven ondersteunen en faciliteren. Dit zal meer met een gerichte en creatieve besteding van gemeenschapsgelden gaan plaatsvinden. De exacte vorm, omvang en uitvoering worden in samenhang met het participatietraject Ôs dörp opgepakt en daarmee dus mét de betrokkenen uitgewerkt. Het college staat daarbij een maatschappelijke betrokkenheid bij de ondersteuning van activiteiten en voorzieningen/accommodaties voor ogen. Daarbij is het niet alleen de overheid die voor de (financiële) ondersteuning zorgt en de besteding er van toetst maar ook andere geledingen van de (lokale) samenleving.

Aan de hand van de ervaringen van het participatietraject zal het college aan de hand van de begrotingskaders 2017 aan de raad voorstellen doen over nieuwe ondersteunings- en faciliteringssystematiek.

b. Vastgoed

In de periode tot 2018 zullen structurele veranderingen bij het aantal en de exploitatie van ons maatschappelijk vastgoed moeten leiden tot het in de begroting 2015 aangeven uitgavenniveau van de gemeente.

In de komende jaren zullen we dan ook een actief vastgoedbeleid voeren. Het gaat daarbij om voorzieningen/accommodaties welke geen of nog een (te) geringe functie vervullen in de behoefte en activiteiten van de dorpsgemeenschappen. Bij het sluiten van een accommodatie zijn er twee opties: de accommodatie wordt verkocht (en eventueel herbestemd) of de accommodatie wordt gesloopt. Daarnaast zal hoe dan ook de resterende boekwaarde van de accommodatie afgeschreven moeten worden.

In het kader van de veranderingen in het accommodatiebeleid en de gewenste aanpassingen als gevolg van het participatietraject Ôs dörp zal de gemeente meer vastgoed moeten afstoten door onder andere verkoop of overdracht. Hiertoe is het van belang meer bewegingsvrijheid te krijgen om af te kunnen wijken van de door de raad vastgestelde criteria teneinde de door de raad aangegeven doelstellingen te kunnen realiseren. Hierbij speelt de factor tijd een belangrijke rol. Naar verwachting zal in de toekomst vaker na onderhandelingen blijken dat noodzakelijkerwijs dient te worden afgeweken van de vastgestelde criteria, niet alleen bij een lagere prijs doch bijvoorbeeld ook bij het om niet overdragen van een gemeentelijk vastgoedobject aan een vereniging of stichting.

Uiteraard blijft de beslissingsbevoegdheid bij het college liggen en zal aan de raad jaarlijks een lijst van te verkopen/verkochte panden worden overlegt. In het kader van het onderhavige participatietraject Ôs dörp worden voorstellen ontwikkeld om de "Criteria verkopen Vastgoed" aan te passen waar het betreft maatschappelijk vastgoed. Ten aanzien van de financiering van een pro-actief vastgoedbeleid zullen we de raad voorstellen doen in de begroting 2016-2019.

Financiële paragraaf

Naast en in samenhang met het leefbaarheidsfonds wordt tot en met 2017 een incidenteel budget "Os Dörp" van totaliteit € 0,5 miljoen gevraagd (2015: € 100.000 en 2016 en 2017: € 200.000). Dit budget richt zich op het ondersteunen door de gemeente van het veranderingsproces en de begrotingstaakstelling met betrekking tot accommodaties, subsidies en vastgoed. Het incidentele budget "Ôs dörp" is bestemd voor initiatieven vanuit de gemeenschap, initiatieven door de gemeente en versterking van het leefbaarheidsfonds. Na de periode van 3 jaar moet op basis van een evaluatie eventuele structurele inbedding van het budget in de exploitatiebegroting plaatsvinden. Omdat hiervoor geen extra middelen aanwezig zijn moeten deze middelen vanaf 2018 uit de huidige exploitatiebegroting komen.

Investerings worden niet uit het budget "Ôs Dörp" gedekt. Voorgesteld wordt om deze investeringen (zoals aangegeven in bijlage 4 "Geactualiseerde bijlage van de begroting 2015, bezuinigingspakket en nieuw beleid") te dekken uit de reserve boekwinst Essent.

Voorgesteld wordt om het incidentele budget van in totaal € 0,5 miljoen voor de jaren 2015 tot en met 2017 op te nemen als ruimte vragende middelen in de kadernota 2016-2019. Bij de kadernota 2016-2019 vindt de integrale afweging plaats.

Inkoopparagraaf

nvt.

Personele paragraaf

In deze fase is niet helder wat exact de personele gevolgen zijn van de participatieaanpak. Uitvoering van het participatietraject Ôs dörp wordt zo veel mogelijk met en door de gemeentelijk medewerkers uitgevoerd. Belangrijke ondersteuning in het traject wordt gevonden bij de taakuitvoering van Synthese en de gebiedsregisseurs van de gemeente. Tevens worden externe expertisecentra betrokken bij de aanpak en begeleiding van de maatschappelijke initiatieven, te denken valt aan het Huis van de Sport, Bibliocentrum, Vereniging Kleine Kernen, Spirato, SPOLT en anderen. Pas als er concrete voornemens liggen over een nadere uitwerking van samenvoeging/afstoting vastgoed en verwachte bezetting kan in kaart worden gebracht wat de personele gevolgen gaan zijn van deze voornemens.

De ambtelijke werkgroep accommodaties, vastgoed en subsidies zorgt voor de uitvoering en regie in het traject en fungeert daarbij als afstemmingsplatform voor de verantwoordelijke teams in de lijnorganisatie en het gemeentebestuur.

Communicatieparagraaf

Ôs dörp kan alleen slagen als de aanpak 'leeft' binnen de gemeente, maar vooral ook daarbuiten, in de gemeenschap. In de communicatie zijn vijf richtingen van belang:

- **Informeren:** over nieuwswaardige feiten/ontwikkelingen.
- **Aanjagen:** Zorgen dat de gemeenschap in beweging komt en daarbij gefaciliteerd wordt.
- **Doorontwikkelen:** zorgen dat Ôs dörp blijft "leven" in de gemeenschap.
- **Sentiment ophalen, monitoring:** zodat we kunnen inspelen op verwachtingen en gevoel binnen de dorpen in Leudal.
- **Erbij betrekken:** Ôs dorp vraag niet alleen iets van de gemeenschap maar ook van de interne organisatie en regionale partijen:
 - Ambtelijke organisatie
 - Bestuurlijk: Raad en College van B&W
 - Regionaal: buurgemeenten e.a.

Hiervoor wordt een communicatiestrategie en aanpak samengesteld met daarin o.a. de doelgroepen (inwoners, ondernemers, maatschappelijke partners, belangenorganisaties en communities, interne organisatie en regionale partijen), acties en middelen. Het plan heeft de volgende uitgangspunten:

Interactie: hoe kunnen doelgroepen gemakkelijk en snel met elkaar communiceren?

- **Kennisdelen:** hoe kunnen doelgroepen op een vruchtbare manier kennis delen?
- **Beweging:** Hoe kunnen we doelgroepen faciliteren en in staat stellen om in beweging te komen/blijven?
- **Faciliteren:** Welke informatie of middelen hebben doelgroepen nodig om te komen tot initiatieven en creatieve oplossingen?
- **Verbinden:** Hoe kunnen doelgroepen met elkaar verbonden worden?
- **Herkenbaarheid:** Op welke manier is Ôs dörp herkenbaar in de Leudalse samenleving? Hoe maken we Ôs dörp zichtbaar?

Bijlage(n)

1. Kaders gemeente.
2. Verdieping transitieatlas Leudal (Public Result, mei 2015).
3. Rooster indeling overleggen inzake Ôs dörp.
4. Geactualiseerde bijlage van de begroting 2015, bezuinigingspakket en nieuw beleid.

Heythuysen, 1 juni 2015

HET COLLEGE VAN DE GEMEENTE LEUDAL

De secretaris,

D.J.E. Noppers

De burgemeester,

A.H.M. Verhoeven MPM